

‘Accent op veiligheid is doorgeslagen’

THEMA

Michiel de Reus is, naast zijn baan als directeur eigenaar van INT-EXT Glasbewassing, sinds tweeënehalf jaar docent bij SVS voor de vakopleiding glazenwasser. Hij geeft onder andere les in arbo en veiligheid. Wat leren de leerlingen precies? Is dat anders vergeleken met enkele jaren terug? Hoe vindt De Reus het werken op hoogte in de praktijk?

De Reus heeft een eigen glazenwasserij in De Goorn, maar is daarnaast sinds tweeënehalf jaar praktijkdocent bij SVS voor de vakopleiding glazenwasser. De Reus ‘draait’ ongeveer twee à drie groepen per jaar, van ongeveer twintig personen tussen de 18 en 60 jaar. Bijna iedereen in zijn lesbanken werkt ondertussen al als glazenwasser, sommigen zelfs al jaren. Vooral bij de oudere garde is het, wat betreft het vak ergonomie, nog niet altijd zo eenvoudig om het hen bij te brengen. De Reus: ‘Ik geef het vak ergonomie en veilig werken op hoogte. De leerlingen leren omgaan met diverse materialen, van gondelinstallatie tot permanente hangladder. Ze leren werken met hoogwerkers, ladders en de telescopische waspaal. Bovendien geven wij les in steigerbouwen. Bij al deze onderdelen staat veiligheid voorop. En een goede werkhouding is belangrijk, om te voorkomen dat men lichamelijke klachten krijgt en dus ziek thuis

komt te zitten. Maar wat opvallend is, is dat de jonge jongens die nog maar net in het vak zitten, veel willen en kunnen leren. Oudere mannen moet je vaak dingen juist *afleren*. Zij zijn soms bijvoorbeeld gewend om een ladder schuin van hen af te tillen, maar dat is slecht voor je nek en rug. Dus moet ik proberen ze ervan te overtuigen dat het beter is de ladder vertikaal zijdelings langs je lichaam te dragen, met één arm gestrekt naar beneden en de andere hand op ooghoogte.

Psychisch verzuim

De Reus geeft les, naast het praktijkgedeelte, aan de hand van een theorieboek. Een hoofdstuk daarvan is helemaal gewijd aan de onderwerpen arbo en veiligheid. Daar wordt ingegaan op de arbowed, veiligheid bij werken op hoogte en ook wordt er aandacht besteed aan ‘communicatie’. ‘Het welzijn in de werksituatie is belangrijk. De leerlingen wordt verteld niet te veel hooi op de vork te nemen,

om te voorkomen dat zij overwerkt raken. Dat het, in overleg met je baas, prettig is als je zelf je taken kan indelen. Bovendien is het van groot belang om te praten met je leidinggevende als je problemen hebt op het werk of privé. Samen kan je mogelijk naar oplossingen zoeken. Dit alles natuurlijk om ook psychisch verzuim te voorkomen’, zegt De Reus.

In 1991 heeft De Reus zelf zijn vakopleiding glazenwassen bij SVS gehaald. ‘Toentertijd ging het nog iets anders. Er werd veel minder gehamerd op de wet- en regelgeving. Nu ligt het accent vooral op veiligheid en ergonomie. Op zich is er op het inhoudelijk vlak van de ergonomie niet bijzonder veel veranderd. Nog steeds wordt er verteld wat een goede tilmethode is en dat, als je wilt tillen of bukken, je door je knieën moet gaan. Wel zijn er veel verschillende systemen afgeschaft. Zo is het bootsmanstoeltje tegenwoordig verboden en mag de ‘safe-sit’ (de vernieuwde

Michiel de Reus

bootsmanstoel) alleen nog maar bij hoge uitzondering worden ingezet.’ De Reus kan zich hier soms wel over opwinden: ‘Het voormalige bootsmanstoeltje kon heel veilig zijn, als je maar voorzorgsmaatregelen nam. Dat betekende dat je gebruik moest maken van vallijnen. Nu was het probleem dat men dat vaak niet deed waardoor er onveilige situaties ontstonden. Zo ook bij de “achterwaartse beveiliging” door middel van zogenaamde spankabels die vroeger noodzakelijk waren bij het gebruik van de hangladder. Het aanleggen hiervan was behoorlijk tijdrovend. Weinig mensen deden dit, wat eveneens leidde tot on-

veilige situaties.’ De Reus betreurt het dat deze manier van werken afgeschaft is omdat, indien men de instructie goed zou opvolgen, er een prima bruikbare werksituatie aanwezig was. Hij heeft ook zijn bedenkingen bij het beperken van het gebruik van ladders. ‘Daar kan je dikke rapporten over vinden met evenveel voor- als tegenargumenten. Vaak van enig praktisch inzicht gespeend. Belachelijk eigenlijk, als je daarbij stilstaat!’, zegt De Reus.

Extra toezicht

Volgens De Reus kan het opleggen van procedures soms ook doorslaan. ‘Er zijn

bij diverse projecten allerlei restricties gekomen voor glazenwassers, soms zelfs zo veel, dat het werken bijna onmogelijk is geworden. Zo werkte ik vroeger voor een organisatie waar interne veiligheid hoog in het vaandel stond. In de periode van 1997 tot 2002 hoefden we ons alleen te melden bij de receptie, een werkopdracht te ondertekenen en we konden aan de slag. Nu zijn er zoveel procedureregels gekomen dat het onmogelijk is om binnen de opdracht efficiënt de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren. Deze opdracht heb ik daardoor helaas moeten laten schieten, omdat ik binnen de nieuwe situatie niet in staat was goed werk af te leveren. De nieuwe procedures kostten zoveel tijd, waar men helaas niet bereid was voor te betalen!’ De Reus vertelt dat de opdrachtgever altijd mede verantwoordelijk is voor de veiligheid van de glazenwasser. Het werk gebeurt nu eenmaal in zijn pand. Hij geeft ook altijd zijn opdrachtgevers projectgerichte veiligheidsinformatie (verkregen via OSB) gegeven, waar precies instaat aan welke veiligheidseisen zijn gebouw met betrekking tot het glazenwassen moet voldoen. De Reus: ‘In de grote steden houden opdrachtgevers zich over het algemeen strikt aan deze regels, maar elders neemt men het soms niet zo nauw.’ Regelgeving stelt niets of weinig voor als de handhaving daarop niet of nauwelijks wordt gecontroleerd. De Reus vindt daarom dat de overheid hier veel meer in moet investeren. ‘Dat gebeurt in de bouw naar mijn mening voldoende. Dat is natuurlijk wel een veel grotere bedrijfstak, maar toch zou er ook in onze branche veel meer controle moeten komen op het veilig werken van de glazenwasser.’